

Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace,
se sídlem U Bažantnice 154/19, Poděbrady III, 290 01 Poděbrady, IČO 70 837 091
tel. 325 517 930, fax. 325 517 952, mobil 602 540 913
e-mail: SZUNB@kr-s.cz, podebrady@spec-skola.cz, www.spec-skola.cz

Program poradenských služeb ve škole

Zpracovaly: Mgr. Michaela Šmídová
Mgr. Hana Chadimová

Schválila: Mgr. Pavlína Mladá

Školní poradenské pracoviště

Školní poradenské pracoviště poskytuje poradenské a konzultační služby žákům, jejich zákonným zástupcům a pedagogům.

ŠPP představuje vzájemně propojený celek

- výchovné oblasti školy (výchovné a kariérové poradenství)
- preventivní oblasti školy (primární prevence)
- poradenství v oblasti psychologie (spolupracující psycholog)

Pracovníci ŠPP spolupracují s ředitelkou školy, zástupcem ředitelky školy, ostatními pedagogy, oblastním metodikem prevence na pedagogicko-psychologické poradně, dále s institucemi jako např. s pedagogicko-psychologickou poradnou, střediskem výchovné péče a dalšími organizacemi.

Tým ŠPP

Ředitelka školy

Mgr. Pavlína Mladá

Konzultace: po předchozí domluvě

Kontakt: pavlina.mlada@spec-skola.cz

1. zástupkyně ředitelky:

Mgr. Lenka Říhová

Konzultace: po předchozí domluvě

Kontakt: lenka.rihova@spec-skola.cz

2. zástupkyně ředitelky:

Mgr. Michaela Šmídová

Konzultace: pondělí: 13:30-15:30 h.
po předchozí dohodě

Kontakt: tel.: 725 738 528

michaela.smidova@spec-skola.cz

Výchovný poradce:

Mgr. Hana Chadimová

Konzultace: pondělí: 13:30-15:30 h.
po předchozí dohodě

Kontakt: tel.: 603 702 884

hana.chadimova@spec-skola.cz

Školní metodik prevence:

Mgr. Michaela Šmídová

Konzultace: pondělí: 13:30-15:30 h.
po předchozí dohodě

Kontakt: tel.: 725 738 528

michaela.smidova@spec-skola.cz

Psycholog spolupracující se školou:

PhDr. Dana Marková

Konzultace: po předchozí domluvě

Kontakt: dana.markova@spec-skola.cz

**Vymezení rozsahu činností
pedagogických pracovníků, kteří jsou součástí
ŠPP a poskytují poradenské služby**

VÝCHOVNÝ PORADCE

I. Standardní činnosti výchovného poradce

I. I. Poradenské činnosti:

1. Kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:

- a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství - kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka,
 - b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků,
 - c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti ve spolupráci s třídním učitelem,
 - d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků ve spolupráci s třídním učitelem,
 - e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy,
 - f) zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek,
 - g) poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.
2. Vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě, kontrole a evidenci a průběžné diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo mimořádně nadané žáky ve školských poradenských zařízeních.
3. Spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.
5. Příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků.
6. Poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona.

II. Metodické a informační činnosti

1. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:

- a) v otázkách kariérového rozhodování žáků,
- b) s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory,

- c) s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami,
 - d) s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů,
 - e) v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky.
2. Zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy.
 3. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
 4. Předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy.
 5. Poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům.
 6. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
 7. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.⁵ Vyhláška č. 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních: ve znění pozdějších předpisů. In: Praha: Sbírka zákonů České republiky, ročník 2005, Částka 20/2005. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/castka/2005-20>

ŠKOLNÍ METODIK PREVENCE

I. Standardní činnosti školního metodika prevence

I. I. Metodické a koordinační činnosti

1. Koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy.
2. Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování.
3. Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování. Vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování.
4. Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování.
5. Individuální a skupinová práce se žáky a studenty s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání.

6. Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti.
7. Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími odbornými pracovišti, zařízeními a institucemi, které působí v oblasti prevence rizikového chování.
8. Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování.
9. Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů.
10. Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

II. Informační činnosti

1. Zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
2. Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
3. Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování, zejména orgánů státní správy a samosprávy, středisek výchovné péče, poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických zařízení, Policie České republiky, orgánů sociálně-právní ochrany dětí, nestátních organizací působících v oblasti prevence, center krizové intervence a dalších zařízení, institucí a jednotlivých odborníků.
4. Předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení.
5. Vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence.

III. Poradenské činnosti

1. Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště ve spolupráci s třídními učiteli.
2. Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole.
3. Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

SPOLUPRACUJÍCÍ PSYCHOLOG SPC

Spolupracující psycholog dochází do školy v předem dohodnutých termínech.

I. Standardní činnosti psychologa spolupracujícího se školou

1. Spolupráce s učiteli při vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
2. Podílení se na třídnických hodinách ve spolupráci s třídním učitelem.
3. Poskytování krizové intervence žákovi, který se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci.
4. Vytváření podmínek k maximálnímu využití potenciálu dítěte.
5. Provádění opatření k posílení pozitivní atmosféry ve škole (např. primárně preventivní práce s třídními kolektivy zaměřené na podporu dobrých vztahů ve třídách, společně s metodikem prevence).
6. Podílení se na kariérním poradenství pro žáky.
7. Diagnostika třídních kolektivů a terapeutické činnosti s třídními kolektivy.
8. Screening, ankety, dotazníky ve škole a jejich vyhodnocování.

II. Poradenské činnosti

1. Poskytnutí prvotní konzultace dítěti, které odborníka samo vyhledá nebo s výjimkou poskytnutí krizové intervence dítěti, které se ocitne v psychicky mimořádně náročné situaci.

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

pro školní rok

2024/2025

Vychází z ŠVP Pojd' s námi

školní rok 2024/2025

Platnost od 1. 10 2024

Evaluace k 30. 8. 2025

Úvod

Školní preventivní program slouží jako základní nástroj prevence. Jde o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit. Pro školu je závazný a podléhá kontrole České školní inspekci.

Děti patří k nejohroženější skupině. Proto je důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky, poskytnout žákům co nejvíce informací (přiměřeně k věku a individuálním zvláštnostem), naslouchat jejich problémům a otevřeně s nimi hovořit i na neformální úrovni.

Charakteristika školy

Naše základní škola zřízená podle §16, odst. 9 školského zákona je určena žákům se specifickými vzdělávacími potřebami.

Škola má 2 budovy.

V současné době 15 tříd základní školy, do kterých jsou děti rozděleny podle věku a podle způsobu vzdělávání.

- 6 tříd základní školy dle §16/9 s minimálními výstupy
- 7 tříd speciální školy
- 2 třídy přípravného stupně
- 4 oddělení školní družiny

Vzdělávání dětí a žáků bude zajišťovat 54 pedagogických pracovníků.

Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu:

	Kód a název	Vzdělávací program	poznámky
79-01-B ZÁKLADY VZDĚLÁNÍ	79-01-B/01 Základní škola speciální	ŠVP Pojd' s námi, č.j. 91/2010 vytvořený podle RVP ZŠS	Žáci přípravného stupně Žáci 1. – 10. ročníku speciální školy
79-01-C ZÁKLADNÍ VZDĚLÁNÍ	79-01-C/01 Základní škola	ŠVP Pojd' s námi, č.j. 1797 /2022/SZUNB vytvořený podle RVP ZV - minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů ze vzdělávání (MDU)	Žáci 1. – 9. ročníku s diagnózou lehké mentální postižení, kteří mají MDU v doporučení SPC v rámci podpůrných opatření
		ŠVP Pojd' s námi, č.j. 1797 /2022/SZUNB vytvořený podle RVP ZV - standardní úroveň	Žáci bez mentálního postižení

Celkový počet žáků činí 100 žáků a 12 žáků přípravného stupně. Pedagogických pracovníků je 54 a nepedagogických 9 (SPC - 11 PP, 2 NP). Ve škole je oddělení školní družiny. Součástí školy je školní jídelna – výdejna. Žákům je nabízen Školní klub a Rehabilitační klub. Ve škole jsou 4 zájmové kroužky realizované ve spolupráci s DDM Symfonie. Do výuky jsou

zařazovány efektivní metody – kooperativní a projektové vyučování, využívají se informační a komunikační technologie. Věnujeme se problematice environmentální výchovy, vzdělávání a osvětě, práci s výpočetní a komunikační technikou, sociálnímu a kulturnímu rozvoji žáků.

Analýza současné situace

Na základě informačních kanálů, kterými jsou sociální sítě, okolí školy, informace od učitelů, informace od rodičů, vychovatelů ŠD a školního klubu, informace od žáků, sociometrické šetření klimatu tříd a výskytu projevů rizikového chování, nastavujeme preventivní program hlavně na podporu zdravého životního stylu, zlepšování a udržování vztahů v kolektivu. Dnešní doba přináší nové formy RCH z oblasti tabákových výrobků - žvýkáci tabák, nikotinové sáčky. Budeme pracovat s tématem manipulace a distribuce potravin napodobujících alkoholové a tabákové výrobky.

Z evaluace systému SEPA, z nestandardního typu našich žáků a jejich omezené míry samostatnosti vychází jako riziková oblast záškoláctví, agresivní projevy v kolektivu, malá schopnost vyhodnocení nebezpečné situace v reálném životě i ve virtuálním světě.

ŠPP představuje aktivity ve všech oblastech prevence rizikového chování u dětí a mládeže, kam zařazujeme zejména

- šikanování, vandalismus a další formy násilného chování, agrese, sebevražedné chování
- bezpečnost v dopravě
- virtuální návykové látky (PC, mobilní telefon), kyberšikana
- záškoláctví
- xenofobie, rasismus, intolerance, antisemitismus
- spektrum poruch příjmu potravy
- kouření, tabákové výrobky, alkoholismus, závislosti na návykových látkách
- okruh poruch a problémů spojených se syndromem týraného a zanedbávaného dítěte
- patologické hráčství
- zneužívání

Cíle ŠPP

Každá oblast rizikového chování má své vzdělávací výstupy. Cílem ŠPP je plnění výstupů stanovených s ohledem na věk a individuální schopnosti našich žáků v těchto oblastech.

Záškoláctví:

- Zná školní řád a pravidla omlouvání absence ve škole.
- Rozumí tomu, proč je důležité chodit pravidelně do školy.
- Ví, jak navazovat a udržovat kamarádské vztahy se svými spolužáky.
- Chápe důvody, proč rodiče kontrolují školní docházku.
- Ví, jak se má učit a zvládat školní povinnosti a úkoly.
- Chápe, že vyhýbání se škole není řešením konfliktů se spolužáky nebo s učením.
- Ví, na koho se může obrátit, když má problém.

Zdravá strava, poruchy příjmu potravy:

- Rozumí konceptu problémů se stravováním.
- Ví, že není správné nejíst, když má hlad.
- Zná hlavní zdravotní rizika provázející hladovění.
- Chápe význam pravidelnosti v příjmu potravy.
- Má představu o tom, jak vypadá zdravé jídlo.

- Ví, že některá jídla je vhodné jíst častěji a jiná méně.
- Ví, že je rozdíl mezi tím, když hubne dospělý člověk (maminka, starší sestra) a tím, když hubne dítě ve věku.
- Zná výhody pravidelného sportování.
- Ví, jak má provádět jednoduché cviky na protažení a posílení těla.

Tělo - co mi škodí:

- Ví, že existují návykové látky, a základní z nich zná.
- Chápe, že některé látky, které jsou běžně doma, mohou být nebezpečné a měly by být bezpečně skladovány.
- Ví, že je zakázáno vlastnit některé látky.
- Rozlišuje, že alkohol a tabák jsou také návykové látky, přestože není zakázáno je vlastnit.
- Ví, že nemá nic přijímat a konzumovat od cizích osob.
- Vnímá rozdíly mezi zdravým životním stylem a užíváním drog.
- Chápe hodnotu zdraví a vidí nevýhody špatného zdrav. stavu.
- Zná doporučení, jak udržovat duševní zdraví a zdravý životní styl.
- Zná zákony omezující kouření, užívání alkoholu a nelegálních drog.
- Ví o hlavních negativních (zdravotních a společenských) důsledcích užívání drog.
- Ví, co má udělat, když se dozví, že jeho kamarád užívá drogy.
- Zná strategie, jak odmítnout, když mu nabídne drogu kamarád / spolužák / rodič / cizí osoba.
- Ví, na koho se ve škole obrátit v případě problémů s užíváním návyk. látek.
- Má přehled o organizacích poskytujících pomoc mimo školu, včetně kontaktů a telefonních čísel.

Nová náboženská hnutí:

- Chápe, že existují různé přístupy k náboženství a víře a rozumí obsahu pojmů víra a náboženství.
- Má přehled o hlavních náboženských směrech.
- Ví, jaký je rozdíl mezi náboženstvím a sektou.
- Zná základní znaky a rizika, kterými se sekta vyznačuje.
- Zná alespoň některé církve, které jsou v ČR státem uznané a registrované a zná příklady skupin považovaných za sekty.
- Zná tyto sekty a jejich pravidla.
- Chápe, že určité náboženské přesvědčení a praktiky mohou být nebezpečné.
- Ví, jak se projevuje skutečná a falešná autorita a rozumí rozdílu mezi autoritou a autoritářstvím.
- Ví, kde má svoje hranice – tj. kam až je možné připustit druhé a kam už ne.
- Zná možnosti, jak se bránit nátlaku ze strany druhých.
- Ví, jak se má zachovat v konfliktních situacích.

Vandalismus:

- Ví, jak má zacházet s vlastními věcmi a chápe rozdíl mezi cizí a vlastní věcí.
- Ví, jaké sankce jsou za ničení cizího majetku.
- Zná způsoby vlastního vyžití bez ničení cizího majetku.

Bezpečně na internetu:

- Ví jak tvořit bezpečné a snadno zapamatovatelné heslo.
- Ví, jaké informace a fotografie patří na internet a co už ne a proč.
- Ví, jak si poradit s kyberšikanou, na koho se obrátit s pomocí.
- Ví, jak pozná, kdo je kamarád a kdo je podvodník.

- Ví, jak chránit své soukromí na sociálních sítích.

Patologické hráčství:

- Zná rizika vzniku závislosti na hrách, automatech, výherních telefonních aplikacích.
- Získá přehled o pravděpodobnosti výhry a prohry

Agrese:

- Ví, že je zakázáno do školy nosit nebezpečné nástroje – nože, zbraně a střelné pistole apod.
- Rozumí tomu, proč a jak jsou tyto nástroje nebezpečné.
- Zná možnosti, jak se chovat a bránit při napadení.
- Ví, že není povoleno ubližovat spolužákům a týrat zvířata.
- Chápe zásady slušného chování ve škole a vůči druhým lidem (viz školní řád).
- Ví, jak má postupovat, když u spolužáka objeví nebezpečný předmět.
- Chápe postihy, které by měl při používání zbraní.
- Ví, jak se má zachovat, když zjistí, že je někomu ubližováno.
- Ví, co znamená pojem sebepoškození, chápe, že je toto chování rizikové. Ví, že je zakázáno šířit materiály s fotkami či nahrávkami zachycující sebepoškození.

Rizikové sporty:

- Ví, že je povinné nosit přilbu při jízdě na kole, kolečkových bruslích, lyžování a dalších sportech.
- Chápe zásady a doporučení pro bezpečný kontakt se zvířaty.
- Zná zásady, jak předcházet napadení zvířetem.
- Ví, jak se má zachovat při napadení zvířetem.
- Ví, jak se má chovat ve škole při hodině a o přestávkách.
- Chápe školní řád a pravidla slušného a bezpečného chování.
- Rozlišuje pravidla chování na hřišti, v tělocvičně, v šatně či ve školní družině.
- Ví, co je smyslem těchto pravidel a proč jsou užitečná.
- Ví, jak lze předcházet úrazům doma, ve škole a při sportu.
- Identifikuje, které předměty mohou být doma či ve škole nebezpečné.
- Ví, jak lze pracovat s potenc. nebezpečnými předměty.
- Identifikuje místa, kde lze bezpečně sportovat.

Rasismus:

- Má základní informace o národnostních menšinách, které žijí na našem území.
- Ví, že každý člověk má stejná práva bez ohledu na své názorové, náboženské či politické přesvědčení.
- Rozlišuje různé způsoby života, odlišné názory, myšlení a vnímání světa.
- Rozumí tomu, že všechny etnické skupiny si jsou rovnocenné a žádná rasa není nadřazená nad jinou.
- Identifikuje společné a rozdílné rysy svojí kultury s kulturou určité národnostní menšiny.
- Chápe odlišnosti a specifika dané etnické skupiny jako obohacující a přínosné pro naše kulturní prostředí – nikoliv jako zdroj konfliktů.
- Rozpozná projevy rasismu a xenofobie ve svém okolí.

Zneužívání:

- Ví, že není povoleno, aby se jej intimně dotýkal cizí člověk.
- Chápe, že jej nesmí nikdo nutit do toho, aby se ono intimně dotýkalo druhých lidí.
- Rozumí tomu, proč je důležité a pro něj užitečné ohlásit projevy zneužívání svému učiteli / školnímu psychologovi.
- Identifikuje potenciálního agresora a nebezpečnou osobu.

- Chápe, že je zakázáno krýt agresora a podílet se na týrání či sex. zneužívání zvířat / spolužáků / sourozenců.

Metody a formy prevence jsou

- Mapování a vyhodnocování klima ve třídě.
- Úzká spolupráce mezi rodiči, žáky a školou.
- Škola je zapojená v programu “Nenech to být” - žáci mají možnost využít QR kód umístěný na nástěnce ŠPP v obou budovách a žáci nejstarších ročníků i na vymezeném místě v kmenové třídě.
- Poradenská činnost - veřejně přístupné telefonní kontakty na ŠMP a VP.
- Odhalování poruch chování a následná intervence.
- Vdělávání v oblasti zdravého životního stylu.
- Jednotný veřejný odmítavý postoj k užívání potravin připomínajících návykové látky u žáků - látky podobné tvarem, barvou, chutí i použitím.
- Vyhranění negativního vztahu k návykovým látkám a patologickému hráčství.
- Široká nabídka školních i mimoškolních aktivit a možnost zažití úspěchu a seberealizace.

Konkrétní aktivity podporující primární prevenci

- Mapování příznivého klima ve třídách a odhalování RCH.
- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních – vytváření eticky hodnotných postojů a způsobů chování.
- Akce zaměřené na zvýšení právního vědomí – spolupráce s Policií ČR.
- Zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, násilí...
- Dovednost volby správné životosprávy – poruchy příjmu potravy.
- Zvyšování příznivého klimatu ve třídních kolektivech formou organizování výletů, exkurzí, projektových dnů, dodržováním tradic školy.
- Široká nabídka volnočasových aktivit – kroužky nabízené organizací Přístav z.s..
- Účast ve výtvarných, sportovních soutěžích.
- Ekologická výchova.

Ve výuce

Všechny aktivity jsou zapojovány do výuky podle možností a schopností žáků navštěvující třídu. O formě a rozsahu si rozhoduje třídní učitel, viz doporučený tematický plán.

Doporučený tematický plán prevence rizikového chování

období	téma	Doporučené výstupy
září	Záškoláctví, zanedbávání dětí	Zná Školní řád a pravidla omlouvání absence ve škole. Rozumí tomu, proč je důležité chodit pravidelně do školy. Ví, jak navazovat a udržovat kamarádské vztahy se svými spolužáky. Chápe důvody, proč rodiče kontrolují školní docházku. Ví, jak se má učit a zvládat školní povinnosti a úkoly. Chápe, že vyhýbání se škole není řešením konfliktů se spolužáky nebo s učením. Ví, na koho se může obrátit, když má problém.

říjen	Zdravá strava, poruchy příjmů potravy	Rozumí konceptu problémů se stravováním. Ví, že není správné nejíst, když má hlad. Zná hlavní zdravotní rizika provázející hladovění. Chápe význam pravidelnosti v příjmu potravy. Má představu o tom, jak vypadá zdravé jídlo. Ví, že některá jídla je vhodné jíst častěji a jiná méně. Ví, že je rozdíl mezi tím, když hubne dospělý člověk (maminka, starší sestra) a tím, když hubne dítě ve vývinu. Zná výhody pravidelného sportování. Ví, jak má provádět jednoduché cviky na protažení a posílení těla.
listopad	Tělo - co mi škodí - drogy	Ví, že existují návykové látky, a základní z nich zná. Chápe, že některé látky, které jsou běžně doma, mohou být nebezpečné a měly by být bezpečně skladovány. Ví, že je zakázáno vlastnit některé látky – drogy. Rozlišuje, že alkohol a tabák jsou také drogy, přestože není zakázáno je vlastnit. Ví, že nemá nic přijímat a konzumovat od cizích osob. Vnímá rozdíly mezi zdravým životním stylem a užíváním drog. Chápe hodnotu zdraví a vidí nevýhody špatného zdrav. stavu. Zná doporučení, jak udržovat duševní zdraví a zdravý životní styl. Zná zákony omezující kouření, užívání alkoholu a nelegálních drog. Ví o hlavních negativních (zdravotních a společenských) důsledcích užívání drog. Ví, co má udělat, když se dozví, že jeho kamarád užívá drogy. Zná strategie, jak odmítnout, když mu nabídne drogu kamarád / spolužák / rodič / cizí osoba. Ví na koho se ve škole obrátit v případě problémů s užíváním návyk. látek. Má přehled o organizacích poskytujících pomoc mimo školu, včetně kontaktů a telefonních čísel.
prosinec	Nová náboženská hnutí	Chápe, že existují různé přístupy k náboženství a víře a rozumí obsahu pojmů víra a náboženství. Má přehled o hlavních náboženských směrech. Ví, jaký je rozdíl mezi náboženstvím a sektou. Zná základní znaky a rizika, kterými se sekta vyznačuje. Zná alespoň některé církve, které jsou v ČR státem uznané a registrované a zná příklady skupin považovaných za sekty. Zná tyto sekty a jejich pravidla. Chápe, že určité náboženské přesvědčení a praktiky mohou být nebezpečné. Ví, jak se projevuje skutečná a falešná autorita a rozumí rozdílu mezi autoritou a autoritářstvím. Ví, kde má svoje hranice – tj. kam až je možné připustit druhé a kam už ne. Zná možnosti, jak se bránit nátlaku ze strany druhých. Ví, jak se má zachovat v konfliktních situacích.
leden	Vandalismus	Ví, jak má zacházet s vlastními věcmi a chápe rozdíl mezi cizí a vlastní věcí. Ví, jaké sankce jsou za zničení cizího majetku. Zná způsoby vlastního vyžití bez poničení cizího majetku.
únor	Bezpečně na internetu Patologické hráčství	Ví jak tvořit bezpečné a snadno zapamatovatelné heslo. Ví, jaké informace a fotografie patří na internet a co už ne a proč. Ví, jak si poradit s kyberšikanou, na koho se obrátit s pomocí. Ví, jak pozná, kdo je kamarád a kdo je podvodník. Ví, jak chránit své soukromí na sociálních sítích. Zná rizika vzniku závislosti na hrách, automatech, výherních telefonních aplikacích. Získá přehled o pravděpodobnosti výhry a prohry.

březen	Agrese	Ví, že je zakázáno do školy nosit nebezpečné nástroje – nože, zbraně a střelné pistole apod. Rozumí tomu, proč a jak jsou tyto nástroje nebezpečné. Zná možnosti, jak se chovat a bránit při napadení. Ví, že není povoleno ubližovat spolužákům a týrat zvířata. Chápe zásady slušného chování ve škole a vůči druhým lidem (viz Školní řád). Ví, jak má postupovat, když u spolužáka objeví nebezpečný předmět. Chápe postihy, které by měl při používání zbraní. Ví, jak se má zachovat, když zjistí, že je někomu ubližováno.
duben	Rizikové sporty	Ví, že je povinné nosit přilbu při jízdě na kole, kolečkových bruslích, lyžování a dalších sportech. Chápe zásady a doporučení pro bezpečný kontakt se zvířaty. Zná zásady, jak předcházet napadení zvířetem. Ví, jak se má zachovat při napadení zvířetem. Ví, jak se má chovat ve škole při hodině a o přestávkách. Chápe školní řád a pravidla slušného a bezpečného chování. Rozlišuje pravidla chování na hřišti, v tělocvičně, v šatně či ve školní družině. Ví, co je smyslem těchto pravidel a proč jsou užitečná. Ví, jak lze předcházet úrazům doma, ve škole a při sportu. Identifikuje, které předměty mohou být doma či ve škole nebezpečné. Ví, jak lze pracovat s potenc. nebezpečnými předměty. Identifikuje místa, kde lze bezpečně sportovat.
květen	Rasismus	Má základní informace o národnostních menšinách, které žijí na našem území. Ví, že každý člověk má stejná práva bez ohledu na své názorové, náboženské či politické přesvědčení. Rozlišuje různé způsoby života, odlišné názory, myšlení a vnímání světa. Rozumí tomu, že všechny etnické skupiny si jsou rovnocenné a žádná rasa není nadřazená nad jinou. Identifikuje společné a rozdílné rysy svojí kultury s kulturou určité národnostní menšiny. Chápe odlišnosti a specifika dané etnické skupiny jako obohacující a přínosné pro naše kulturní prostředí – nikoliv jako zdroj konfliktů. Rozpozná projevy rasismu a xenofobie ve svém okolí.
červen	Zneužívání	Ví, že není povoleno, aby se jej intimně dotýkal cizí člověk. Chápe, že jej nesmí nikdo nutit do toho, aby se ono intimně dotýkalo druhých lidí. Rozumí tomu, proč je důležité a pro něj užitečné ohlásit projevy zneužívání svému učiteli / školnímu psychologovi. Identifikuje potencionálního agresora a nebezpečnou osobu. Chápe, že je zakázáno krýt agresora a podílet se na týrání či sex. zneužívání zvířat / spolužáků / sourozenců.

Časové uspořádání a rozsah témat ve školní výuce má v kompetenci třídní učitel s ohledem na možnosti žáků a věk.

Nespecifická prevence

1. Dlouhodobé projekty pro žáky, tradice školy
2. Projektové dny, školní akce
3. Spolupráce se zákonnými zástupci (ZZ)

Dlouhodobé projekty pro žáky

- Projekty: Tradice: Osłavy výročí školy
Vánoce a Advent
Adventní zpívání

Ostatní projekty: Kulturní aktivity – divadelní představení, prezentace ZUŠ, ...
Školní i meziškolní sportovní aktivity
Setkání
Ucelená rehabilitační péče
Podpora vzdělávání prostřednictvím ICT
Školní projekt – Ovoce a zelenina do škol
Školní projekt - Mléko do škol
Dramatická dílna s Romanem Hampacherem

- Solná jeskyně
- Bruslení v Zimním stadionu Poděbrady
- Plavání v lázeňském bazénu

Projektové dny, tradice školy

- Dny otevřených dveří – oslavy výročí založení školy
- Mikulášská nadílka
- Vánoční jarmark
- Vánoční besídky pro rodiče
- Projektové akce pořádané jednotlivými třídami (Halloween, masopust, školní pout' ...)
- Školní výlety
- Návštěva divadel a kina
- Školní výjezd do přírody
- Zájmové akce společné pro děti a zákonné zástupce
- Sportovní akce

viz školní plán akcí na rok 2024/2025

Spolupráce se zákonnými zástupci

- Nabídka třídních schůzek konané několikrát ročně
- Nabídka společných setkání vedení školy se zákonnými zástupci
- Předávání informací zákonným zástupcům (dále ZZ) prostřednictvím webových stránek školy, komunikačního portfolia TWIGSEE
- Veřejně přístupné konzultační hodiny ŠPP
- Škola je zařazena do programu "Rodiče vítáni"
- Veřejně přístupná nástěnka na budově školy s aktuálními informacemi a kontakty
- Možnost pro ZZ účastnit se některých celoškolních akcí (Vánoční jarmark, Velikonoční jarmark, Svátek Želvy, aj.)

Spolupráce s organizacemi a institucemi

- Účast v preventivním programu SMART
- Spolupráce s DDM Poděbrady
- Spolupráce s NZDM Klub Zvonice v Poděbradech
- Den s hasiči
- Rozhlédni se!
- Besedy s Policií ČR
- Beseda s Městskou Policií Poděbrady
- Účast na Dni záchranářů
- Prezentace policejního kynologa

Specifická prevence

Projektové dny pro žáky praktických tříd realizované ŠMP a VP

- září - Záškoláctví, zanedbávání
- listopad - Tělo - co mi škodí
- leden - Vandalismus
- březen - Agrese
- květen - Rasismus

Adresář organizací

SPC Poděbrady	602 540 912
Pedagogicko-psychologická poradna Nymburk	325 512 667
SVP Kolín	777 738 794
OSPOD Nymburk	325 501 101
Linka bezpečí (bezplatná)	116 111
Policie ČR	158
Hasiči	150
Záchranná služba	155
Integrovaný záchranný systém	112

ZÁVĚR

Školní strategie prevence rizikového chování je součástí školního vzdělávacího programu Pojd' s námi. Účastní se ho všichni zaměstnanci školy (pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci), žáci, ZZ a externí odborníci.

V rámci školní strategie prevence rizikového chování kombinujeme poskytování informací z oblasti prevence rizikového chování a výcvik v sociálních dovednostech. Preferujeme přístupy zaměřené do oblasti zdravého životního stylu a aktivního sociálního učení.

Naše preventivní aktivity na sebe navazují, jsou kontinuální a komplexní, preferujeme interaktivní programy v menších skupinách jednotlivých tříd.

Program bere zřetel věk a osobní charakteristiky jedinců a na vytváření dobrého klimatu v každé třídě, a tím i celé škole.

Preventivní program a jím nastavené aktivity budou mít smysl jedině tehdy, když všichni zúčastnění budou vidět smysluplnost svého konání. A o to se naše škola intenzivně snaží.

Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Příloha ŠVP “**Pojď s námi**”
období šk. rok 2024/25
Platnost od 1. 10. 2024
Evaluace k 31. 8. 2025

Cílem programu je zpřístupnit vzdělávání všem žákům a zajistit prevenci a pomoc žákům ohroženým školní neúspěšností. Stěžejní je podpora samostatného a nezávislého myšlení žáků, seznamování žáků s různými styly učení a soustavná pedagogická diagnostika všemi pedagogy.

Možné příčiny školní neúspěšnosti

- a) *osobnost dítěte* - snížená inteligence, nedostatečná paměť, emoční labilita, nízká sebedůvěra, poruchy učení, poruchy chování a jiné zdravotní komplikace žáka
- b) *rodina* - nepodnětné rodinné prostředí, rozdílné osobnostní a sociální podmínky života v rodině, nesprávné typy výchovy, složitá rodinná situace, cizojazyčné rodinné prostředí
- c) *nedostatky ve výchovně vzdělávacím procesu ve škole* – malá aktivizace žákovy osobnosti ve vyučování, nedostatečná motivace, nerespektování vývojových hledisek a principů pedagogické práce, špatné vztahy mezi učitelem a žákem, popřípadě mezi žákem a spolužáky, konflikty ve spolupráci školy s rodinou.

Škola má zpracovanou Školní strategii naplňování rovných příležitostí, ve které jsou stanoveny metody předcházení školnímu neúspěchu.

Postup při řešení školního neúspěchu, i přes přijatá opatření:

Neplnění vzdělávacích výstupů ve vyučování

Prospěch je řešen čtvrtletně na pedagogické radě. V případě klasifikačního stupně 4-5:

1. Třídní učitel (TU) si domluví schůzku se zákonným zástupcem (ZZ) a společně se snaží rozklíčovat příčinu selhávání žáka. Sepíše zápis.
2. TU + školní poradenské pracoviště (ŠPP) diagnostikují příčiny, posoudí žákovy možnosti a jeho styl učení, zvolí opatření (doučování, stanovení přiměřeného rozsahu učiva, vyšetření v SPC, PLPP)

Ohrožení z důvodu cizojazyčného prostředí

Žák s jiným státním občanstvím, nebo s nedostatečnou znalostí českého jazyka:

1. Třídní učitel (TU) vyhodnotí míru porozumění a aktivního používání ČJ společně se ZZ.
2. Pokud TU vyhodnotí nedostatečnost znalost ČJ, nastaví podporu individuálně se specialistou na komunikační rozvoj.

Vysoká absence ve vyučování

Jakákoliv absence přesahující 30% zameškaných hodin na čtvrtletí je evidována VP.

1. TU identifikuje důvod vysoké absence.
2. V případě podezřelé absence TU písemně oznámí ZZ tuto skutečnost.
3. V případě selhávání žáka si TU domluví schůzku s ZZ a společně se snaží rozklíčovat příčinu vysoké absence a školní neúspěšnost. Společně nastaví strategii přípravy na vyučování, docházení do školy a omlouvání (plán doplnění učiva, doučování, nabídka NZDM Zvonice, zapůjčení nebo předání materiálů k domácímu procvičování).
4. Při pokračování selhávání navrhne TU vyšetření v SPC.

Nedostatečné materiální zabezpečení

V případě školní neúspěšnosti způsobenou špatnou sociální situací v rodině.

1. TU řeší problém se ZZ.
2. V případě přetrvávání problému ŠPP nabídne ZZ kontakty na spolupráci s dalšími organizacemi (neziskové organizace, ÚP, ...).
3. V případě dalšího přetrvávání problému ŠPP kontaktuje OSPOD Poděbrady.

Změna situace v rodině

Při výrazném zhoršení prospěchu žáka, chování žáka, kdy žák začne být apatický vůči plnění školních povinností.

1. TU zkontaktuje ZZ a domluví schůzku společně se ŠPP.
2. ŠPP doporučí v případě potřeby odbornou pomoc - psycholog spolupracující se školou, rodinný psycholog, poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy...

Psychické potíže žáka

Mohou se projevat sníženým zájmem o výuku, nízkou motivací, pasivitou, sníženou sebedůvěrou, nedostatkem pracovních návyků, záporným vztahem ke škole apod.

1. TU zkontaktuje metodika prevence (dále MP) a výchovného poradce (dále VP), kteří se snaží pomocí pohovoru s žákem zjistit příčiny jeho chování a přístupu.
2. V případě špatného klimatu ve třídě školní MP a VP pracují s třídním kolektivem.
3. V případě individuálních psychických potíží, negativního emočního ladění zkontaktuje ŠPP ZZ žáka s žádostí o souhlas se službami psychologa spolupracujícího se školou, příp. doporučí ZZ individuální terapie v odborných poradenských zařízeních a v případě zájmu na ně ZZ předá kontakty.

Strategie předcházení šikaně

Příloha ŠVP “ **Pojď s námi**”
Období šk. rok 2024/2025
Platnost od 1. 10. 2024

Šikana

Škola je povinná řešit šikanu ve škole i na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a zákonný zástupce (ZZ).

Šikana je agresivní chování ze strany žáka (žáků) vůči žákovi, nebo skupině žáků, či učiteli, které se v čase opakuje a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil a bezmocností oběti. U žáků se za šikanování nepovažuje škádlení nebo agrese, které nemá znaky šikanování. Ve chvíli, kdy se žák škádlení nebo agrese neumí, nebo nemůže bránit, cítí se bezradný a bezmocný, pak toto chování přerůstá v šikanu.

Kyberšikana (elektronická šikana) může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka nebo učitele, prezentace ponižujících videí na portálech, zasílání vulgárních a výhrůžných SMS nebo e-maily.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

O všech krocích a postupech provést písemný záznam s podpisy všech zúčastněných!!!

Varovné signály šikanování

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.

Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet. Rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou zranitelný. Kritika žáka, výtky na jeho adresu, zejména pronášené nepřátelským až nenávislným nebo pohrdavým tónem. Nátlak na žáka, aby dával věcné dary šikanujícímu nebo za něj platil. Příkazy, které dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem. Skutečnost, že žák se podřizuje ponižujícím a panovačným příkazům spolužáků. Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či k nucení spoluúčasti na nich. Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí. Rvačky, v nichž je jeden z účastníků viditelně slabší a snaží se uniknout. Žák se snaží bránit cestou zvýšené agrese, podrážděnosti, odmítání učitelům apod.

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.

Žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády. Při týmových sportech bývá jedinec volen do družstva mezi posledními. Působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči, stává se uzavřeným. Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje. Jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené, má zašpiněný nebo poškozený oděv. Stále postrádá nějaké své věci.

Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy, začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole.

Školní strategie předcházení šikaně má 13 hlavních součástí:

1. zmapování situace – analýza a evaluace - třídní klima,
2. motivování pedagogů pro změnu,
3. společné vzdělávání a supervize všech pedagogů - seznámení s krizovým plánem,
4. užší realizační tým (zástupce vedení školy, třídní učitelé (TU), metodik prevence (MP), výchovný poradceVP , psycholog spolupracující se školou),
5. společný postup při řešení šikanování,
6. primární prevence v třídních hodinách.
7. primární prevence ve výuce,
8. primární prevence ve školních a mimoškolních programech mimo vyučování,
9. ochranný režim (školní řád, dohledy učitelů),
10. spolupráce s rodiči (vhodný způsob seznámení s prevencí a řešením šikany ve škole, například na webových stránkách, pomocí informativního dopisu a při třídních schůzkách),
11. školní poradenské služby,
12. spolupráce se specializovanými zařízeními.
13. vztahy se školami v okolí, NZDM.

První pomoc při počáteční šikaně:	Krizový scénář pro výbuch skupinového násilí při pokročilé šikaně:
1. odhad závažnosti a formy šikany; 2. rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi; 3. nalezení vhodných svědků; 4. individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a konfrontace oběti s agresory); 5. ochrana oběti; 6. předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru: a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření); b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku); 7. realizace vhodné metody: a) metoda usmíření; b) metoda vnějšího nátlaku (výchovní pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči); 8. třídní hodina: a) efekt metody usmíření; b) oznámení potrestání agresorů; 9. rozhovor s rodiči oběti; 10. třídní schůzka; 11. práce s celou třídou.	A. První (alarmující) kroky pomoci 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany; 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí B. Příprava podmínek pro vyšetřování 3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy; 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi; 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře); 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům C. Vyšetřování 7. rozhovor s obětí a informátory; 8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků; 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky; 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi) D. Náprava 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny.

Právní odpovědnost školy

Škola má odpovědnost za žáky. V souladu s ustanovením § 29 zákona č. 561/2004 Sb. (školského zákona) jsou školy a školská zařízení povinny zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků v průběhu všech vzdělávacích a souvisejících aktivit a současně vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku rizikového chování. Z tohoto důvodu pedagog musí šikanování mezi žáky neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc. Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany v následujících případech:

- Dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností nebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Škola ohlašuje orgánu sociálně

právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo.

- Dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR.

Závažnější forma šikany může vykazovat znaky skutkové podstaty například těchto činů:

§ 146 trestního zákoníku (dále jen „TZ“) ublížení na zdraví

§ 171 TZ omezování osobní svobody

§ 175 TZ vydírání

§ 177 TZ útisku

§ 185 TZ znásilnění

§ 191 TZ šíření pornografie

§ 205 TZ krádež

§ 228 TZ poškození cizí věci

§ 353 TZ nebezpečné vyhrožování

Každý má povinnost překazít páčání nebo spáchání trestného činu (§ 367 TZ). Překazít trestný čin lze i jeho včasným oznámením státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu. Jestliže to neudělá, sám spáchal trestný čin nepřekazení a neoznámení trestného činu a vystavuje se tím trestnímu postihu. S účinností od 1. 12. 2016 se rovněž výše popsaných trestných činů bude moci dopustit i sama škola jako právnická osoba, kdyby například úmyslně zatajovala, že u nich uvedeným trestným činům dochází.

Užší realizační tým

Ředitelka školy: Mgr. Pavlína Mladá

Zástupkyně ředitele školy: Mgr. Lenka Říhová, Mgr. Michaela Šmídová

Výchovný poradce: Mgr. Hana Chadimová

Školní metodik prevence: Mgr. Michaela Šmídová

Vedoucí školní družiny: Zuzana Nykodymová

Vedoucí klubu: Markéta Rysová

Spolupracující psycholog: PhDr. Dana Marková

Postup při řešení šikany

Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí:

1. Bezprostřední záchrana oběti! Odvést oběť okamžitě ze třídy.
2. Domluvit se s ostatními pedagogy na spolupráci při vyšetřování.
3. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)!
Po návratu od lékaře nepouštět oběť zpět do třídy.
4. Kontaktovat ZZ oběti – při rozhovoru se ZZ se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší.
Dohodnout se se ZZ, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost žáka.
5. Kontaktovat ZZ agresora.
6. Ohlásit celou věc policii.
7. Následuje vlastní vyšetřování šikany.

ZZ ohlásí podezření na šikanu

Postup při podezření na šikanování, o kterém jsou informováni, by měl být následující:

1. ZZ informují o podezření na šikanování třídního učitele (TU), popřípadě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách, nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází, případně přímo ředitelce školy.
2. Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně metodika prevence (MP) či výchovného poradce (VP), obrátí se ZZ s informací na ředitelku školy.
3. V případech prokazatelných projevů šikany se ZZ přímo obrátí s informací na ředitelku školy.
4. Jsou - li ZZ přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikanování nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy nebo podat stížnost na školu České školní inspekci. Stížnost lze podat písemně, osobně nebo v elektronické podobě a je možné ji adresovat příslušnému inspektorátu ČŠI.

Informují-li ZZ pedagogického pracovníka o podezření na šikanování

1. Zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s MP a VP, informuje ředitelku školy.
2. V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ředitelku školy, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ředitelky školy.
3. Vždy informuje ZZ o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.
4. Navrhne v pedagogické radě potrestání agresorů.

Postup ředitelky školy

1. Přijme informaci o šikanování (pedagogický pracovník, ZZ, žák).
2. Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami, nebo zda škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a Policií ČR.
3. V případě prokázaných projevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jejích pokynů.
4. Zajistí informování dotčených rodičů o vyšetřování šikany, nebo sama informuje o výsledcích vyšetřování šikany, které řídí.
5. V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat péči PPP, SVP, nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů, nebo psychiatrů.
6. V mimořádných případech doporučí rodičům dobrovolné umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
7. V mimořádných případech podá návrh OSPODu k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém zařízení.
8. Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování, nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění) oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
9. Oznámí OSPODu skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka.
10. Projedná na pedagogické radě potrestání agresorů.

Učitel se o šikaně od někoho dozví:

OVĚŘENÍ SITUACE

1. Ředitelka školy provede odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany.
2. MP povede rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
3. MP nalezne vhodné svědky.
4. MP povede individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
5. Ředitelka školy zajistí ochranu obětem.
6. MP vede rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
7. TU informuje zákonné zástupce účastníků šikany.
8. TU provede intervenci v třídním kolektivu.

!!! Kontaktovat ZZ – (ne v přítomnosti dítěte!!), při rozhovoru se ZZ nemluvit o šikaně, pouze si ověřit signály (pomočování, zvraty v chování, noční děsy, poškozené věci, změny v chování, zhoršení prospěchu atd. Vyžádat souhlas ZZ k vyšetřování, zdůraznit zájem na bezpečí dítěte).

VYŠETŘOVÁNÍ - provádí MP, VP, ředitelka školy

1. Upozornit žáka na provádění zápisu.
 2. Nenaléhat, nechat je říct to, co chtějí .
 3. Mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany ZZ.
 4. Pokračuje pomoc a podpora oběti. Zajistit ochranu oběti – nechat ji bezpečně odejít ze školy (informovat ZZ) nebo zajistit její ochranu! Agresorům oznámit, jak budou postiženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli náznaku šikanování bude případ nahlášen policii). Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.
 5. Pro potrestání agresora využít výchovných opatření – viz Školní řád.
- Při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupráce zejména s PPP, OSPOD a PČR.

Vyšetřování pokročilé šikany

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii.
6. Vlastní vyšetřování
 - s obětí a informátory,
 - rozhovory se svědky,
 - rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory,
 - zásadně ! nekonfrontovat agresora s obětí,
 - informování zákonných zástupců účastníků šikany,
 - práce s třídním kolektivem.

Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace,
se sídlem U Bažantnice 154/19, Poděbrady III, 290 01 Poděbrady, IČO 70 837 091
tel. 325 517 930, fax. 325 517 952, mobil 602 540 913
e-mail: SZUNB@kr-s.cz, podebrady@spec-skola.cz, www.spec-skola.cz

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Příloha ŠVP **“Pojď s námi”**
období šk. rok 2024/25
Platnost od 1. 10. 2024
Evaluaace k 31. 8. 2025

Obsah

Úvod, co dělat když:	31
Školní poradenské pracoviště.....	31
Poradenská a jiná preventivní zařízení	31
Krizové oblasti:	
drobný úraz	32
agresivní chování	32
vážný úraz	32
když se stane neštěstí	32
sebevražedné chování	33
záškoláctví	34
nález neznámé látky	35
ohrožení zdraví žáka	35
odhalení distribuce a zneužívání návykové látky ve škole	36
podezření, že žák zneužívá návykové látky	36
nález alkoholu ve škole	37
podezření nebo zjištění patologického hráčství	38
podezření nebo zjištění poruch příjmů potravy	38
páchání trestné činnosti, plnění oznamovací povinnosti	38
rizikové sexuální chování	39
zjištění zneužívání dětí	40
šikana	40
krádež a vandalismus	43
projevy rasismu	43
 Přílohy	
Příloha č.1 Záznam o pohovoru se žákem	45
Příloha č.2 Záznam o pohovoru se zákonným zástupcem	46
Příloha č.3 Záznam o spolupráci s PČR na půdě školy	47
Příloha č. 4 Bezpečnostní plán při sebevražděném chování	48

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu šikany a návykových látek mezi žáky. Krizový plán je součástí Programu poradenských služeb školy. Jeho základem je Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže Čj.: 14514/2000-51 a Metodický pokyn MŠMT k šikanování ve školách, č.j. MSMT-21149/2016

Úvod - co dělat, když:

V rámci prevence rizikového chování je potřeba věnovat pozornost jakýmkoliv změnám v chování i prospěchu jednotlivce i celého kolektivu. Pokud se tak stane, je nutné:

- Pokud se týká jednotlivce, promluvit si s ním v bezpečném a chráněném prostředí a pokusit se zjistit příčinu změny.
- O zjištěných poznatcích informovat třídního učitele (TU), ředitelku školy (ŘŠ), metodika prevence (MP), výchovného poradce (VP)..
- Pokud se změna týká celého kolektivu, přenechat šetření MP.
- TU o zjištěném stavu informuje zákonné zástupce (ZZ) žáků a s ohledem na situaci buď individuálně nebo prostřednictvím mimořádné rodičovské schůzky, ZZ nabídne pomoc při řešení a doporučí poradenské zařízení. ZZ žáků jsou pravidelně informováni o prospěchu a chování svých dětí a mají možnost kdykoliv žádat vysvětlení a objasnění hodnocení nebo postupů řešení po kterémkoliv vyučujícím. Mají možnost se kdykoliv obrátit na ŘŠ a žádat přešetření situace. Pedagogové při podezření na zanedbání povinné péče o dítě, tělesné tresty, domácí násilí apod. upozorní ZZ. Pokud nedojde k pozitivní změně, hlásí škola situaci na OSPOD a Policii ČR.
- Oprávněná osoba pro komunikaci s médii je pouze **ředitelka školy a její zástupkyně**.

ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISTĚ:

Mgr. Lenka Říhová	zástupkyně ředitelky školy, školní poradenský pracovník
Mgr. Hana Chadimová	výchovný poradce
Mgr. Michaela Šmídová	zástupkyně ředitelky školy, metodik prevence
PhDr. Dana Marková	psycholog SPC spolupracující se školou
Mgr. Pavlína Mladá	ředitelka školy – přizvaný host

PORADENSKÁ A JINÁ PREVENTIVNÍ ZAŘÍZENÍ:

SPC Poděbrady	602 540 912
Pedagogicko-psychologická poradna Nymburk	325 512 667
SVP Kolín	777 738 794
OSPOD Nymburk	325 501 101
Linka bezpečí (bezplatná)	116 111
Policie ČR	158
Hasiči	150
Záchranná služba	155
Integrovaný záchranný systém	112

Postup školy při:

drobném úrazu

1. Úraz ošetří pedagog přítomný ve výuce (či vykonávající dohled, je-li přestávka).
2. Ošetřující pedagog nahlásí úraz TU žáka a zapíše úraz do Knihy úrazů.
3. TU dle závažnosti úrazu informuje ZZ žáka, případně je vyzve k vyzvednutí žáka, je-li třeba následné lékařské vyšetření/ošetření.

agresivní chování

V případě, že žák začne projevovat agresivní chování vůči sobě, nebo osobám ve svém okolí:

1. Pedagog zajišťuje agresora s ohledem na vlastní bezpečnost (uklidňující techniky, odvedení pozornosti, nabídka alternativní činnosti, izolace, ...).
2. Další pedagog zajistí bezpečí zbytku kolektivu (odvede žáky stranou, ...), pokusí se zajistit pomoc přivoláním další osoby. Mimo areál školy může požádat vedení školy o pomoc další osoby, která pomůže s agresorem nebo se zbývajícím skupinou.
3. Dále postupuje dle náročnosti situace:
 - a) zvládne zajištění, zklidnění agresora, následně informuje TU
 - b) nezvládne zajištění, zklidnění agresora - telefonuje ZZ, aby si žáka vyzvedli na místě (v případě, že se nedovolá, rodič nemůže přijet - volá RZS)
 - c) nezvládne - afekt, žák ohrožuje sebe, své okolí - přivolá RZS, následně informuje ZZ
4. Informovat rodiče po odeznění afektu, provedení záznamu:
 - a) při vyřešení situace pedagogem - záznam o jednání se ZZ
 - b) při ošetření žáka RZS - záznam o úrazu do Knihy úrazů

vážném úrazu

1. První pomoc při úrazu poskytne pedagog přítomný ve výuce, na dohledu (je-li přestávka), zavolá (je-li to nutné) záchrannou službu -155.
2. Nahlásí úraz TU, ŘŠ a zapíše úraz do Knihy úrazů.
3. Pedagog telefonicky informuje ZZ žáka.
4. Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s úrazem byl spáchán trestný čin nebo přestupek, nebo jedná-li se o smrtelný úraz, podá ŘŠ hlášení místně příslušnému útvaru Policie ČR.
5. TU žáky seznámí s událostí, provede opětovné poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví, předcházení úrazům (zapíše do TK).

když se stane neštěstí

Úmrtí žáka během vyučování

1. Pedagog poskytuje první pomoc, další pedagog volá zdravotnickou záchrannou službu - 155 a informuje ŘŠ.
2. Pedagog zajistí bezpečí sobě a druhým.
3. Pedagog zajistí místo události pro práci policie, ponechá vše, jak bylo.
4. Zapíše si informace, kam zemřelého žáka odváží (záchranná služba, pohřební služba) a získá kontakty, kde bude možné získat další informace.

5. Další pedagog se postará o toho, kdo zemřelého zachraňoval - posadí ho do klidu, podá teplý nápoj a je stále s ním.
 6. ŘŠ umožní prostor pro práci RZS a Policii ČR - zajistí prostor pro zjišťování informací o situaci.
- !!! POZOR - nikdo nemusí hned vypovídat. Policie počká, až bude žák/pedagog ve stavu schopném výpovědi.
7. ŘŠ informuje ZZ žáka a i když rodiče už informaci dostali (od IZS), projevuje účast.
 8. ŘŠ informuje zřizovatele.
 9. Oprávněnou osobou pro komunikaci s médii je pouze ŘŠ a zástupkyně ředitele.

Úmrtí žáka mimo vyučování

1. Odpovědnost za pravdivost informace o smrti žáka nese ŘŠ.
2. TU sdělí žákům (spolužákům) citlivě informaci.
3. TU sdělí informaci ZZ spolužáků a poskytne jim konzultace s odborníkem psychologem, kontakt na:
 - poradna Vigvam z.s. 606 160 646 (nonstop)
 - linka bezpečí pro děti - 116 111 (nonstop)
 - linka bezpečí - rodičovská linka po-pá 13:00 - 21:00 hod 606 021 021.

Sebevražedné chování u žáka

Sebevražda je obvykle dlouhodobý proces s určitým vývojem (od sebevražedných myšlenek, tendencí, plánů až k rozhodnutí vzít si život).

1. Vždy informuji ŘŠ a ŠPP
2. Udělám zápis o situaci do knihy úrazů
3. Postarat se o následně o vlastní psychohygienu
4. Průběžně sledovat Žáka a zajímat se o něj.

Fáze sebevražedného chování:

Žák má nekonkrétní myšlenky na sebevraždu, touhu nebýt.

1. Vést podpůrný rozhovor, podpořit žáka
2. Navrhnout další kroky a představit možnosti pomoci ve škole ŠPP
3. ZZ předány informace a domluveny další kroky
4. Vytvořen se žákem bezpečností plán

Žák má myšlenky na sebevraždu konkrétního charakteru, včetně způsobu

1. Vést podpůrný rozhovor, podpořit žáka
2. Navrhnout další kroky a představit možnosti pomoci ve škole ŠPP
3. ZZ předány informace a domluveny další kroky
4. Vytvořen se žákem bezpečností plán

Žák chce zemřít, má naplánovanou sebevraždu (čas, místo způsob) a dostupné prostředky

1. Zůstat celou dobu s žákem
2. Podpůrný rozhovor
3. Zavolat si na pomoc další osobu, která volá ZZ
4. V případě zhoršení situace, volá 155

Žák si patrně ublížil nebo vyhrožuje, že to udělá, akutní psychická krize

1. Volám 155
2. Volám si na pomoc další osobu
3. Volám ZZ

záškoláctví

Rozsah neomluvené absence se hodnotí vždy za každé čtvrtletí šk. roku

1. O neomluvené i zvýšené omluvené nepřítomnosti žáků informuje TU výchovného poradce. Podle Školního řádu neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 (1. st.) - 12 (2. st.) vyučovacích hodin řeší se ZZ žáků TU formou pohovoru. Zde projedná důvod nepřítomnosti žáka a způsob omlouvání jeho nepřítomnosti a upozorní na povinnost stanovenou zákonem. Seznámí zákonného zástupce s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené nepřítomnosti. Dle sankčního řádu uděluje ihned TU napomenutí TU nebo důtku TU, podle rozsahu neomluvených hodin a opakování neomluvené absence. Kopii zakládá do katalogového listu žáka.
2. Každá taková neomluvená nepřítomnost je oznámena na pedagogické radě školy.
3. Při počtu neomluvených hodin nad 10 - 12 hodin svolá ŘŠ výchovnou komisi. ZZ jsou pozváni na jednání výchovné komise doporučeným dopisem. O průběhu a závěrech se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší. Případná neúčast nebo odmítnutí podpisu ZZ se v zápisu zaznamená. V zájmu zjišťování příčiny záškoláctví žáka a jejího odstranění může ŘŠ požádat o spolupráci odborníky z oblasti pedagogicko-psychologického poradenství, popř. orgány sociálně-právní ochrany dětí. Dle sankčního řádu uděluje ŘŠ důtku ŘŠ podle rozsahu neomluvených hodin a opakování neomluvené absence po projednání ŘD na pedagogické radě. V závažnějších případech může dojít ke snížení známce z chování.
4. V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 - 30 hodin, ŘŠ zašle bezodkladně oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí nebo pověřenému obecnímu úřadu.
5. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku, pokud již byli ZZ postiženi pro přestupek, je třeba postoupit v pořadí již druhé hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR, kde bude případ řešen jako trestní oznámení pro podezření spáchání trestného činu ohrožení mravní výchovy mládeže.

nálezu neznámé látky

1. MOŽNOST

- a) Zajistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky a vyrozumí ŘŠ.
- b) Na obálku napíše datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka. ŘŠ obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru nebo na jiné bezpečné místo.
- c) Poté je nutno bezodkladně vyrozumět policii. Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy. Při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost písemně potvrdit.
- d) Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložena přivolanému lékaři.

2. MOŽNOST

- a) Pedagog neznámou látku ponechá na místě nálezů, vyrozumí ŘŠ.
- b) Bezodkladně zavolá policii.
- c) Do příjezdu policie zajistí dohled na místě nálezů, příp. zadrží žáka, u něhož byl nález učiněn.

ohrožení zdraví žáka

V případě ohrožení zdraví žáka v důsledku podezření na požití omamné látky se postupuje tak, jako když žák přijde do školy s teplotou.

1. Žák jevící příznaky užití omamné látky je odveden ze třídy do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou ZZ nebo lékařská služba. Pedagog zajistí nad žákem dohled dospělé osoby.
2. Škola bezodkladně informuje ZZ žáka o blíže nespecifikovaných zdravotních potížích žáka, ZZ jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření. ZZ si přijde do školy pro žáka.
 - Je seznámen s projevy chování žáka - škola apeluje na ZZ, aby s dítětem navštívil lékaře.
 - Pedagog odkáže ZZ na odborníky na specializovaných pracovištích (PPP apod.).

V případě, že si rodič do školy pro dítě nepřijde

Pedagog přehodnotí zdravotní stav žáka, pracovník školy zavolá lékařskou službu (může jít o předávkování návykovou látkou). ZZ je o postupu školy informován.

Pedagog vyhotoví zápis průběhu celého případu a přijme opatření, jak zamezit případnému výskytu podezřelé látky ve škole.

odhalení distribuce a zneužívání návykových látek ve škole

1. Ve školním řádu je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy.
2. Proběhne třídní schůzka ZZ, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, ZZ jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s

náplní práce a konzultačními hodinami MP (VP). Jsou dále seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy.

3. Žák, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán dle školního řádu.
4. TU pozve nejrychlejší cestou ZZ žáka k jednání se školou. ZZ jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola doporučí ZZ žáka specializovanou pomoc odborníků. Škola vyhotoví dva zápisy z jednání, jeden obdrží ZZ žáka, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne ZZ pomoc – monitorování, pravidelné schůzky ZZ + TU, MP, VP.
5. Žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky, a to nejen v areálu školy.
6. Třída, v níž se problém objevil, bude monitorována, podniknuta krizová intervence ve spolupráci s MP.
7. TU informuje sociální odbor v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) nebo je v akutním ohrožení zdraví po požití drogy, tj. při nebezpečí předávkování a trvalého zdravotního poškození včetně vzniku návyku a bezprostředním ohrožení života nebo po průkazném zjištění zneužívání návykových látek ve škole.

podezření, že žák zneužívá návykové látky

MP, VP, TU, pověřený pracovník

1. Provede diskrétní šetření – zjistí citlivě co nejvíce informací (od spolužáků, ZZ, z poradny).
2. Provede pohovor s žákem – podle vztahu pracovníka s žákem buď osobně nebo za přítomnosti jiného učitele, nebo jiné osoby (psychologa, sociálního kurátora, pracovníka oddělení pro dítě, kontaktního centra apod.). Doporučí mu rozhovor s odborníkem (SPC, zdravotním zařízením).

Po důvodném podezření:

3. Citlivě informuje ZZ a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy – nebezpečí z předávkování a trvalého zdravotního poškození, včetně vzniku návyku hraničící s bezprostředním ohrožením života.
4. V případě negativní reakce ZZ na sdělené skutečnosti a v případě, že ZZ nezařídí pro žáka další péči, uvědomí škola OSPOD.
5. Pokud není v silách školy společně se ZZ problém vyřešit, doporučí další odbornou pomoc (Leccos 702 066 632, Respondeo tel: 731 588 632).

Tabákové výrobky:

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouření včetně kouření elektronických cigaret a prostor je označen grafickou značkou „Zákaz kouření“. Tento zákaz se vztahuje na všechny osoby. Pokud zaměstnanec školy zjistí porušení zákazu, je povinen osobu, která zákaz porušila vyzvat, aby své jednání ukončila. Ve škole je zákaz prodávání a podávání tabákových výrobků vč. elektronických cigaret.

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.

2. Tabákový výrobek je třeba odebrat a zajistit.
3. Pedagogický pracovník sepiše o události stručný záznam.
4. TU informuje ZZ žáka o porušení zákazu kouření.
5. Při opakovaném porušení tohoto zákazu škola vyrozumí orgán sociálně-právní ochrany dětí.
6. Z konzumace tabákových výrobků ve škole jsou vyvozeny sankce stanovené školním řádem.

Alkohol:

V prostorách školy v době vyučování i na všech akcích školou pořádaných je zákaz konzumace alkoholu. Podávání alkoholu osobám mladším 18 let může být kvalifikováno jako přestupek nebo trestný čin. Osobě, která je zjevně pod vlivem alkoholu je zakázán vstup a pobyt ve škole.

1. Při přistižení žáka je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba odebrat a zajistit.
3. Pedagogický pracovník posoudí, zda dítěti nehrozí nebezpečí.
4. V případě, že je ohrožen na zdraví a životě, volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže nebezpečí nehrozí, sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (kde a od koho alkohol získal).
6. Škola vyrozumí ZZ a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl.
7. V případě nedostupnosti ZZ vyrozumí škola orgán sociálně-právní ochrany dětí s rozšířenou působností a vyčká jeho pokynů.
8. Při opakování plní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dětí.
9. Škola v zájmu dítěte může informovat ZZ o možnostech odborné pomoci při řešení situace.
10. Z konzumace alkoholu ve škole jsou vyvozeny sankce stanovené školním řádem.

nálezu alkoholu ve škole

Nalezený alkohol v prostorách školy:

1. Nepodrobuje se žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
2. Je oznámen vedení školy.
3. Je uložen u vedení školy pro případ důkazu.
4. Je o něm sepsán stručný záznam.

Zadržení alkoholu u žáka:

1. Nepodrobuje se žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
2. Je oznámen vedení školy.
3. Je uložen u vedení školy.
4. Záznam s vyjádřením žáka (datum, čas, jméno žáka, místo, podpis žáka).
5. Vyrozumění ZZ.
6. V případě opakování oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

podezření nebo zjištění patologického hráčství

Hráčství včetně on-line hazardní hraní je jednání, které vyžaduje nevratné investice s vidinou zisku založeného na náhodě. Ve škole je zakázána hazardní hra.

1. Informovat ZZ.
2. V případě nespolutpráce ZZ informuje učitel OSPOD.
3. ŠPP informuje oblastního MP.

podezření nebo zjištění poruch příjmů potravy

1. Informovat TU, VP, MP.
2. TU informuje ZZ, ZZ informujeme vždy, když dítě výrazně zhubne, odmítá jíst, opakovaně bylo přistiženo, že zvrací (stačí informace od vrstevníků).
3. Pokud ZZ odmítají řešit situaci, je nutné se spojit s pediatrem, popř. OSPOD.
4. ZZ doporučit nebo zprostředkovat kontakt s lékařem nebo psychologem

páchání trestné činnosti, plnění oznamovací povinnosti

Šetření a výslech policí

Vstup Policie ČR do školy – spolupráce s policí

Prevence a oznamování podezření na trestnou činnost dětí a mládeže a trestnou činnost páchanou na dětech je povinností všech zaměstnanců školy. Zaměstnanci školy se snaží o maximálně dobrou spolupráci, vzájemný respekt a vstřícnost. U šetření policie je vždy přítomna ředitelka školy nebo zástupkyně ředitelky školy. Pokud to není možné, je o něm alespoň ihned informována např. telefonicky.

1. Policista je povinen prokázat se – stejnokrojem s identifikačním číslem nebo služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie nebo ústním prohlášením „policie“.
2. Zaměstnanec školy jednající s policí si zaznamená potřebné údaje do formuláře (viz příloha č. 3). V případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy ověří totožnost telefonickým dotazem na pracoviště policie.
3. Ředitelka školy nebo její zástupkyně se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvody, jež k němu vedou.

Předvolání a předvedení žáka, podávání vysvětlení:

Policie může vyžadovat podání vysvětlení, předvolat nebo předvést žáka mimo školu. Výslech se provádí zpravidla policisty v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla.

1. Škola zajistí dohled dospělou osobou po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu, a to i v případě, že je proveden ve škole. Písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum. Po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo je předán ZZ.
2. Vyrozumění ZZ provádí policista předem (u osoby mladší 15 let informuje také OSPOD), v případě, že tak neučinil, informuje ZZ třídní učitel – o způsobu vyrozumění se domluví s policistou. Policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit. V případě, že by vyrozuměním rodičů bylo mařeno vyšetřování, vyrozumí škola ZZ bezprostředně po souhlasu policie. Podle zákona mohou být mladiství vyzváni k podání vysvětlení i bez účasti osob vykonávajících dohled nad nezletilými, musí být vždy přítomen obhájce.
3. Na požádání policie ŘŠ poskytne vhodnou místnost k šetření žáka ve škole, zajistí také pedagogický dozor. Osoby přibrané k podání vysvětlení (dohled) mohou navrhnout odložení úkonu na pozdější dobu a v průběhu provádění takového úkonu navrhnout jeho přerušování nebo ukončení, pokud by provedení úkonu nebo pokračování v něm mělo nepříznivý vliv na psychický stav vyslýchané osoby.
4. Pro děti a mládež platí v plné míře presumpce neviny.

Oznamování trestné činnosti

1. V případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, ohlásí to ŘŠ. Je proveden písemný zápis.
2. Škola celou záležitost oznámí Policii ČR.

Trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavní zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, dále vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu.

rizikovém sexuálním chování

Žák může být buď

- **aktivním konatelem rizikového sexuálního chování** (podle závažnosti) lze řešit vzniklou situaci buď na půdě školy nebo zprostředkovat kontakt ZZ se specializovaným pracovištěm, které nabízí psychologické terapeutické a poradenské služby. O situaci informuje ŘŠ.

- nebo **jeho obětí**

- § 367 Nepřekážení trestného činu
- § 185 Znásilnění
- § 187 Pohlavní zneužití
- § 193 Zneužití dítěte k výrobě pornografie
- § 198 Týrání svěřené osoby
- § 368 Neoznámení trestného činu

Je-li podezření na to, že žák je obětí sexuálního chování

1. Pedagog informuje ŘŠ.
2. Společně situaci řeší s psychologem spolupracujícím se školou a záležitost se hlásí na OSPOD, případně Policii ČR. Pedagogovi rovněž nepřísluší posuzovat pravdivost oznámení či tvrzení žáka. To přísluší až soudu, resp. soudnímu znalci. Rizikové sexuální chování upravuje Trestní zákoník, zákon č. 40/2009 Sb. 39
3. Dospělý je povinen chránit a prosazovat nejlepší zájem dítěte. Zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) je povinen ohlásit OSPODu nebo Policii ČR.

zjištění zneužívání dětí

O všech krocích a postupech provést písemný záznam s podpisy všech zúčastněných!!!

1. Vždy informovat VP, MP, psychologa spolupracující se školou a ŘŠ.
2. Vyšetření je vhodné přenechat odborníkům.
3. Rozhovor vést citlivě, naslouchat, nenutit.
4. Informovat ZZ - účelem tohoto rozhovoru není pouze informovat ZZ o problému, ale i o doplnění dosavadních informací a potvrzení podezření, že je dítěti v rodině ubližováno. V kontaktu se ZZ by měl pedagog postupovat maximálně opatrně, nevyslovovat žádné dohady ani obvinění. ZZ pouze sdělí důvod obav o žáka, ale měl by se při tom vyhnout odkazům na sdělení samotného žáka. V případě, že je podezření pravdivé a žák je v rodině skutečně

ohrožen, je pravděpodobné, že budou rodiče reagovat agresivně a zaujmou obrannou pozici ještě dříve, než je podezření zcela vysloveno. Pokud má pedagog podezření, že se násilí netýká jen žáka, ale i jednoho se ZZ, je vhodné s ním hovořit také o samotě, bez potenciálního pachatele domácího násilí.

5. V případě, že se žák stal obětí zneužívání mimo rodinu, budou ZZ pravděpodobně reagovat odlišně. Budou spolupracovat a uvítají jakékoliv aktivity zaměřené na prokázání zneužívání, ubližování a ochranu dítěte. Zjištění, že bylo jejich dítě fyzicky týráno, sexuálně zneužito je pro ZZ obrovský šok. Mohou prožívat návaly hněvu a agresivity spolu s pocity viny a selhání. V této situaci je vhodné jim doporučit návštěvu psychologa, jehož terapeutická první pomoc a péče je pro ně stejně důležitá, jako pro jejich dítě.

šikana

Škola je povinná řešit šikanu ve škole i na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a ZZ.

Šikanování je jakékoliv opakované, soustavné chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických nebo psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumějí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

O všech krocích a postupech provést písemný záznam s podpisy všech zúčastněných!!!

Učitel je svědkem šikany – brutálního násilí:

1. Bezprostřední záchrana oběti! Odvést oběť okamžitě ze třídy.
2. Domluvit se s ostatními pedagogy na spolupráci při vyšetřování.
3. Pokračovat v pomoci a podpoře oběti (dát oběti napít, zajistit lékařské vyšetření)! Po návratu od lékaře nepouštět oběť zpět do třídy.
4. Kontaktovat ZZ oběti – při rozhovoru se ZZ se vyvarovat slovu šikana, lépe je používat trápené nebo ubližované dítě. Hovořit s nimi „na rovinu“, ujistit je, že se konflikt řeší. Dohodnout se se ZZ, jakým způsobem bude zajištěna bezpečnost žáka.
5. Kontaktovat ZZ agresora.
6. Ohlásit celou věc policii.
7. Následuje vlastní vyšetřování šikany.

ZZ ohlásí podezření na šikanu

Postup při podezření na šikanování, o kterém jsou informováni, by měl být následující:

1. ZZ informují o podezření na šikanování TU popřípadě dalšího pedagogického pracovníka, při jehož hodinách nebo dohledu nad žáky k šikaně dochází, případně přímo ŘŠ.

2. Nejsou-li podezření na projevy šikany bezodkladně a uspokojivě řešeny v pravomoci pedagogických pracovníků včetně MP či VP, obrátí se ZZ s informací na ŘŠ.
3. V případech prokazatelných projevů šikany se ZZ přímo obrátí s informací na ŘŠ.
4. Jsou - li ZZ přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikanování nedostatečně, je možné jednat v této záležitosti se zřizovatelem školy nebo podat stížnost na školu České školní inspekci. Stížnost lze podat písemně, osobně nebo v elektronické podobě a je možné ji adresovat příslušnému inspektorátu ČŠI.

Informují-li ZZ pedagogického pracovníka o podezření na šikanování

1. Zahájí okamžitě vyšetřování šikany, spolupracuje s MP a VP, informuje ŘŠ.
2. V případě prokázaných projevů šikany neprodleně informuje ŘŠ, spolupodílí se na vyšetřování šikany dle pokynů ŘŠ.
3. Vždy informuje rodiče o výsledcích vyšetřování šikany, a to i v případech, že se podezření neprokáže.
4. Navrhne v pedagogické radě potrestání agresorů.

Postup ředitelky školy

1. Přijme informaci o šikanování (pedagogický pracovník, ZZ, žák).
2. Rozhodne, zda škola zvládne řešit šikanu vlastními silami nebo zda škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná její součinnost se specializovanými institucemi a Policií ČR.
3. V případě prokázaných projevů šikany jmenuje pracovníky, kteří se budou podílet na vyšetřování šikany dle jejích pokynů.
4. Zajistí informování dotčených ZZ o vyšetřování šikany nebo sama informuje o výsledcích vyšetřování šikany, které řídí.
5. V případě negativních dopadů šikanování na oběť je nutné zprostředkovat péči PPP, SVP, nebo dalších odborníků – klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.
6. V mimořádných případech doporučí ZZ dobrovolné umístění žáka do pobytového oddělení SVP, případně doporučí realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v místně příslušném diagnostickém ústavu.
7. V mimořádných případech podá návrh OSPODu k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém zařízení.
8. Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění) oznámí tuto skutečnost Policii ČR.
9. Oznámí OSPODu skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka.
10. Projedná na pedagogické radě potrestání agresorů.

Učitel se o šikaně od někoho dozví:

OVĚŘENÍ SITUACE

1. Ředitelka školy provede odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany.
2. MP povede rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
3. MP nalezne vhodné svědky.

4. MP povede individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
5. Ředitelka školy zajistí ochranu obětem.
6. MP vede rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
7. TU informuje ZZ účastníků šikany.
8. TU provede intervenci v třídním kolektivu.

!!! Kontaktovat ZZ – (ne v přítomnosti dítěte!!), při rozhovoru se ZZ nemluvit o šikaně, pouze si ověřit signály (pomočování, zvraty v chování, noční děsy, poškozené věci, změny v chování, zhoršení prospěchu atd. Vyžádat souhlas rodičů k vyšetřování, zdůraznit zájem na bezpečí dítěte.

VYŠETŘOVÁNÍ - provádí ŠMP, VP, ŘŠ

1. Upozornit žáka na provádění zápisu.
2. Nenaléhat, nechat je říct to, co chtějí .
3. Mít při vyšetřování třetí osobu proti obvinění ze strany ZZ.
4. Pokračuje pomoc a podpora oběti. Zajistit ochranu oběti – nechat ji bezpečně odejít ze školy (informovat ZZ) nebo zajistit její ochranu! Agresorům oznámit, jak budou postíženi v případě, že oběť znovu napadnou (např. při jakémkoli náznaku šikanování bude případ nahlášen policii). Ze všech jednání musí být vyhotoven zápis s podpisy zúčastněných.
5. Pro potrestání agresora využít výchovných opatření – viz Školní řád.
6. Při pokročilých, brutálních a kriminálních šikanách spolupráce zejména s PPP, OSPOD a PČR.

Vyšetřování pokročilé šikany

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi.
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
5. Nahlášení policii
6. Vlastní vyšetřování
 - s obětí a informátory,
 - rozhovory se svědky, rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, zásadně ! nekonfrontovat agresora s obětí,
 - informování ZZ účastníků šikany,
7. práce s třídním kolektivem.

řešení případů krádeží a vandalismem

Krádeže

1. Krádeže jsou protiprávním jednáním (viz Školní řád) a pokud se škola o takovém jednání dozví, je povinna tuto skutečnost ohlásit orgánům činným v trestním řízení nebo doporučit poškozenému (jeho ZZ) obrátit se na tyto orgány.
2. Nosit cenné věci do školy je rizikové chování (viz Školní řád), které může vést k jejich odcizení. Pokud jsou tyto věci převzaty do úschovy, hradí je škola bez omezení.
3. Žáci jsou vedeni tak, aby dokázali rozpoznat protiprávní jednání. V případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásí věc pedagogickému pracovníkovi školy.

Postup při nahlášení krádeže žákem

1. O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
2. Věc ohlásit Policii ČR nebo poučit poškozeného žáka (jeho ZZ) o této možnosti.
3. V případě, že je znám pachatel mladší 18 let, nahlásit věc OSPODu, a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

Vandalismus

1. Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil a škola bude požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.
2. V rámci poučení o BOZP upozorňovat žáky na jednání, které vede k poškozování majetku a jak se takovému jednání vyhnout.

Postup při vzniku škody

1. Pedagog o vzniklé škodě na školním majetku vyhotoví záznam a pokusí se odhalit viníka.
2. V případě, že viníka zná, informuje ZZ. Ředitelka školy může na ZZ vymáhat náhradu škody.
3. Pokud nedojde mezi ZZ nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou.

projevy rasismu

1. Pedagog okamžitě a razantně vystupuje proti projevům intolerance mezi žáky.
2. Třídní učitel zajistí bezpečnost případné oběti, dále oznámí skutečnost ZZ agresora i oběti a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně.
3. V případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem) informuje ZZ a nabídne jim spolupráci.
4. V případě závažných projevů (především násilných) informuje Policii ČR.
5. Projednání na pedagogické radě a potrestání agresora.

Zpracovaly: Mgr. Michaela Šmídová, Mgr. Hana Chadimová
V Poděbradech dne 30. 9. 2024
Nabývá účinnosti dne: 1. 10. 2024
Ředitelka školy: Mgr. Pavlína Mladá

Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace,
se sídlem U Bažantnice 154/19, Poděbrady III, 290 01 Poděbrady, IČO 70 837 091
tel. 325 517 930, fax. 325 517 952, mobil 602 540 913
e-mail: SZUNB@kr-s.cz, podebrady@spec-skola.cz, www.spec-skola.cz

Záznam o jednání s Žákem

Jméno žáka:

Třída:

Datum:

Specifikace problému (dle potřeby):

Popis výsledku jednání, dohodnutá opatření:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	Jméno	Podpis

Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace,
se sídlem U Bažantnice 154/19, Poděbrady III, 290 01 Poděbrady, IČO 70 837 091
tel. 325 517 930, fax. 325 517 952, mobil 602 540 913
e-mail: SZUNB@kr-s.cz, podebrady@spec-skola.cz, www.spec-skola.cz

Záznam o jednání se zákonným zástupcem

Jméno Žáka:

Třída:

Datum:

Specifikace problému (dle potřeby):

Popis výsledku jednání, dohodnutá opatření:

Podpisy zúčastněných:

Pozice	Jméno	Podpis

Speciální základní škola Poděbrady, příspěvková organizace,
se sídlem U Bažantnice 154/19, Poděbrady III, 290 01 Poděbrady, IČO 70 837 091
325 517 930, fax. 325 517 952, mobil 602 540 913
e-mail: SZUNB@kr-s.cz, podebrady@spec-skola.cz, www.spec-skola.cz

tel.

Záznam o spolupráci s policií na půdě školy

Datum:
Jméno a příjmení policisty:
Číslo průkazu nebo identifikační číslo:
Adresa služebny:
Tel. kontakt služebny:
Jaký typ jednání ve škole:
Pg pracovník:
Podpis policie podpis ped. pracovníka

Přiložit kopii policejního zápisu o jednání ve škole!

Bezpečnostní plán

Jméno

Datum vyplnění

S vyplněním pomohl/a

Pokud máš sebevražedné myšlenky, tenhle plán ti může pomoci zjistit, jak si můžeš v případě krize pomoci nebo na koho a kam se můžeš obrátit pro pomoc.

Je moc důležité si v těchto situacích říct o pomoc.

Varovné signály nás informují o tom, že se blíží krize či dokonce myšlenky na sebevraždu. Když je známe, pomáhá nám to jednat včas. Jaké jsou tvé varovné signály?

Mé varovné signály jaké situace u mě spouští myšlenky na sebevraždu?

Dělat věci, které odvedou pozornost od sebevražedných myšlenek, může pomoci. Napiš věci které můžeš ty sám/sebe udělat.

Když máš sebevražedné myšlenky, je důležité být v bezpečí, třeba se zbavit věcí, kterými by sis mohl/a ublížit, nebo nezůstávat sám/sama. Co můžeš udělat, abys byl/a v bezpečí? Kde se cítíš bezpečně?

Bezpečné místo

Věci, které můžu udělat já

Jak můžu požádat své blízké o pomoc?

Říct si o pomoc může být těžké. Zkus si napsat věty, kterými si o ni můžeš říct.

Např.:

Není mi dobře, můžeš za mnou přijet?

Můžeme si teď chvíli povídat?

Potřebuju pomoc.

Věci, které můžu dělat s druhými lidmi

Dospělý, se
kterým můžu mluvit doma:

Dospělý, se kterým můžu
mluvit ve škole:

Komu můžu říct o
pomoc?

Kam se můžu obrátit
pro odbornou
pomoc?

Linka bezpečí
116 111

Jedna věc, která je pro mě nejdůležitější a pro
kterou stojí za to žít: